Gleznotājs ARNOLDS SILDEGS

“Mūsu etniskās patstāvības saglabāšana un tās nākotne ir cieši saistīta ar latviešu mākslinieku, gan senās vērtības apzinot un saglabājot, gan pasākto tradīciju pilnveidošanā ar jaunām atziņām, kuras saderas ar mūsu gara dzīvi un tās īpatno raksturu.”

/Arnolds Sildegs/

Arnolds Sildegs

dzimis Valkā 1915. gada 10. janvārī. Gada vecumā zaudējis tēvu, viņš jau agrā bērnībā mācījies gādāt par sevi. Sapņi par mākslu sākas ap 1928. gadu pēc latviešu mākslinieku biedrības "Zaļā vārna" viesošanās Valkā, un 14 gadu vecumā viņš pats sācis gleznot. Beidzis Valkas ģimnāziju un, pārvarot materiālās grūtības, Latvijas Mākslas akadēmijā iestājies 1938. gadā. Kaut arī kara apstākļu dēļ LMA paliek nepabeigta, tās ietekme pavada viņu visu mūžu gan gleznecībā, gan dzīvē.

no Arnolda Sildega vēstules Valkas novadpētniecības muzejam:

"Jo bieži.. lepni stāstu par dalīto pilsētu Valku.. Garajos mūža gados piedzīvotais reizēm izdziest no atmiņas, taču dažas joprojām ir dzīvas. To skaitā saltais janvāra rīts, kad ar māmuļas cepto maizes klaipu padusē devos uz Rīgu ar vēlēšanos studēt Mākslas akadēmijā.. Jāteic, ka nebija līdzekļu tam pašam vienam semestrim. Tomēr pieminētajam maizes klaipam bija nenoliedzama svētība, kas mani ir pavadījusi gadu desmitus."

1942. gadā Arnolds Sildegs slēdz mūža derību ar Dailes teātra aktrisi Galliju Kalniņu.

1944. gada rudenī Sildegi dodas bēgļu gaitās. Pēc kara viņi nonāk pārvietoto personu nometnēs Vācijā, un beidzot 1950. gadā Kalamazū, Mičiganā ASV. Arnolds Sildegs visur aktīvi darbojas latviešu kultūras dzīvē, gleznie cībā. Arī nonācis ASV, blakus maizes darbam lietišķās grafikas uzņēmumā "Allied Art Service" viņš dar ina grafiskos ietērpus simtiem latviešu grāmatu, periodisko izdevumu, Dziesmu svētku Vadoņu u.c., darbojas Latviešu kultūras institūtā, lasa lekcijas par latviešu gleznie cību Kalamazū latviešu sabiedrībai, Rietummičiganas universitātes latviešu programmas studentiem, latviešu vasaras vidusskolā Garezerā, 2x2 un 3x3 nometnēs.

Mākslinieks

Arnolds Sildegs.

Litogrāfija ; 59 x 41 cm.

Vācija : R. Oppel.

O.H.G., [1948].

Mākslinieka *Arnolda Sildega*
zīmējumi un grafiskais iekārtojums

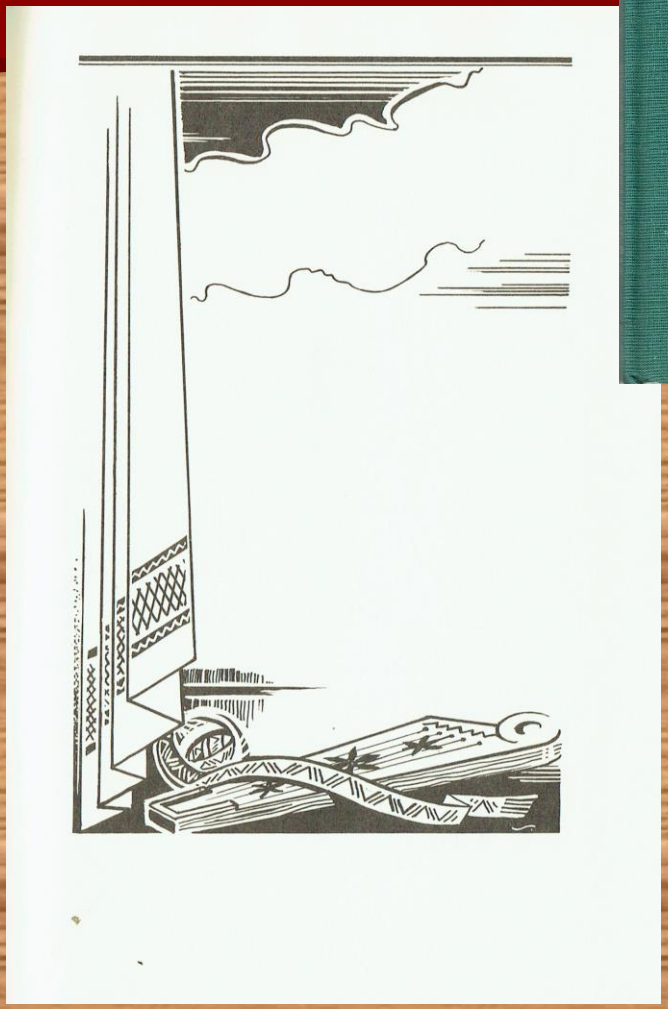

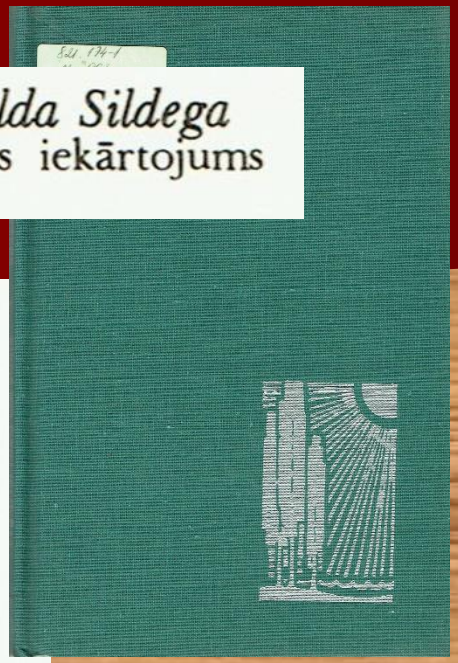

Sirds ko dziļi iemīlēja : dzejoļi un dziesmas (1975-1977) / Valdis Mežezers. - [Grandheivena] : Aka, 1977. - 96 lpp.

No 1946. līdz 1991. gadam Sildega gleznas bijušas izstādītas Minhenē un Nirnbergā (Vācijā), Batlkrīkā, Ņujorkā, Kalamazū, Indianapolē, Pitsburgā (ASV), Śidnejā un Melburnā (Austrālijā) un citur gan grupu, gan personālizstādēs. Varbūt vislielākais ieguldījums latviešu kultūrā ir Arnolda Sildega 25 gadu darbs žurnāla "Latvju Māksla" izveidošanā, izdošanā, rediģēšanā. Gan "Latvju Mākslā", gan citur atrodamas daudzas saistošas un erudītas Sildega mākslas apceres.

Arnolds Sildegs

Kuģis ostā

1954. Audekls, eļļa. 48x65,5 cm

„Mazputniņa” mākslinieciskais redaktors
mākslinieks Arnolds Sildegs (sēž);
viņam pa labi – atbildīgais redaktors Auseklis Zaļinskis,
pa kreisi – tehniskais redaktors Rihards Rollis.

1980. gadā par sekmīgu žurnāla "Latvju Māksla" vadīšanu Arnolds Sildegs saņēma PBLA Kultūras fonda Goda balvu.

1999. gadā Arnolds Sildegs apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni.

Viens no Arnolda Sildega pēdējiem vēlējumiem bija Arnolda un Helēnas (Gallijas) Sildegas vārdā nodibināt stipendiju Latvijas Mākslas akadēmijas un Latvijas Kultūras akadēmijas teātra nozares studentiem.

Arnolds Sildegs aizgāja mūžībā Kalamazū 2003. gada 3. oktobrī. Bērēs radi un draugi ziedoja naudu, lai palīdzētu izpildīt mākslinieka pēdējo vēlēšanos – veidot Sildegu ģimenes stipendiju fondu.

2005. gada pavasarī Valkas novadpētniecības muzejā atklāta Arnolda Sildega bibliotēka

"Arnolds Sildegs ir dižs latvietis un dižs valcēnietis. Esmu pateicīgs muzejam par radīto iespēju A.Sildegam atgriezties no Kalamazū uz Valku. Viņš ļoti vēlējās nokļūt Valkā, lai redzētu pilsētu un to baznīcu, kurā bija iesvētīts," teicis Arnolda Sildega lietu pilnvarnieks Valdis Muižnieks.

Arnolds Sildegs kādā vēstulē raksta:

"Ja es neesmu varējis tikt klāt pie daudzām iesāktām radošām iecerēm, tad arī tā varētu aiziet no šīs pasaules gaišu prātu, jo, kā redzi, man bijusi iespēja ganīties daudzās ziedu lejās, un tā ir bijusi reta privilēģija."

Bet visa latviešu sabiedrības lielā privilēģija ir bagātinājums, kuru esam guvuši no šajās ziedu lejās izaudzētajiem Sildegu darba augļiem.

Izmantots:

http://www.vitolufonds.lv/stipendijas/fondu/arnolda-un-helenas-sildegu-fonda-stipendija

http://datatest.lnb.lv/digitala_biblioteka/Plakati_Latvija/tables/HTML/739.htm

http://www.antonia.lv/lv/izsole/11/lote-26-26-arnolds-sildegs-1915-2003

https://jaunagaita.net/jg18/JG18_Dzive-un-darbi.htm

Trimdas mākslinieka privilēģija - bagātināt latvju sabiedrību / Aldis Dubļāns. - (Novadnieka atgriešanās) // Ziemeļlatvija. - Nr.62 (2005, 28.maijs), 4.lpp.

Valkas bibliotēkas novadpētniecības krājums

Valkas bibliotēka

2010.G. (papildināts 2020.G.)